

JAARREKENING 2019

75

 MAZARS

TU
30 MAART 2020

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

BALANS PER 31 DECEMBER 2019

(euro, na resultaatbestemming)

	2019	2018
ACTIVA		
Materiële vaste activa	<u>6.521.116</u>	<u>6.535.187</u>
Totale vaste activa	6.521.116	6.535.187
Vorraden	954.662	1.011.645
Vorderingen	1.293.425	1.559.662
Liquide middelen	<u>8.068.253</u>	<u>5.281.012</u>
Totale vlottende activa	10.316.340	7.852.319
TOTALE ACTIVA	16.837.456	14.387.506

BALANS PER 31 DECEMBER 2019

(euro, na resultaatbestemming)

	2019	2018
PASSIVA		
Algemene reserve	3.148.516	3.056.088
Bestemmingsreserves:		
Aanloopkosten uitbreiding museum	"	390.000
Totaal Bestemmingsreserves	"	390.000
Bestemmingsfonds OCW (exploitatie)	"	143.273
Totale eigen vermogen	3.148.516	3.589.361
Fonds kunstaankopen	318.294	64.505
Voorziening jubileumgratificatie	91.803	89.260
Voorziening groot onderhoud	497.029	360.750
Totaal voorzieningen	588.832	450.010
Investeringsubsidies:		
Veiligheid musea	191.437	237.445
Technisch vervangingsonderhoud 2006	"	1.713
Technisch vervangingsonderhoud 2008	11.518	34.556
Technisch vervangingsonderhoud 2009	30.845	44.063
Beveiliging	657.687	817.687
Depotuitbreiding	2.781.616	2.856.458
Depotinrichting	148.063	216.400
Investerings 2018	930.086	1.094.323
Investerings 2019	150.964	"
	4.902.216	5.302.645
Nog te besteden huisvestingssubsidie OCW	2.163.929	1.710.378
Totale langlopende schulden	7.066.145	7.013.023
Schulden aan leveranciers	2.044.071	723.553
Nog te besteden huisvestingssubsidie OCW	1.184.228	259.594
Belastingen en premies sociale verzekeringen	244.122	203.103
Vooruit ontvangen subsidies	881.150	971.219
Overige schulden en overlopende passiva	1.362.098	1.113.138
Totale kortlopende schulden	5.715.669	3.270.607
	16.837.457	14.387.506

CATEGORIALE EXPLOITATIEREKENING 2019

(euro)

	2019	begroting	2018
BATEN			
Directe opbrengsten			
Publieksinkomsten totaal	4.552.502	3.961.000	4.304.436
Publieksinkomsten binnenland totaal	3.059.002	2.550.000	2.757.436
waarvan kaartverkoop	2.131.409	1.800.000	1.967.311
waarvan overig	927.593	750.000	790.125
Publieksinkomsten buitenland totaal	1.493.500	1.411.000	1.547.000
Overige directe inkomsten totaal	-	-	-
Sponsorinkomsten	-	-	-
waarvan sponsoring in natura	-	-	-
waarvan overige sponsorinkomsten	-	-	-
Overige inkomsten	-	-	-
waarvan vergoedingen van coproducten	-	-	-
waarvan overige directe inkomsten	-	-	-
Totaal directe opbrengsten	4.552.502	3.961.000	4.304.436
Indirecte opbrengsten	440.791	245.000	394.992
waarvan kapitalisatie van vrijwilligers	-	-	-
waarvan overige indirecte opbrengsten	440.791	245.000	394.992
Private middelen	894.000	1.225.000	1.731.204
Particulieren incl. vriendenverenigingen	115.000	-	216.000
Bedrijven	-	-	-
Private fondsen	93.050	-	355.183
Goede doelen loterijen	685.950	1.225.000	1.160.021
Totale Opbrengsten	5.887.293	5.431.000	6.430.632
Structurele subsidie OCW	6.062.998	8.205.230	6.586.160
Regeling specifiek cultuurbeleid	1.847.271	1.795.577	1.795.577
Erfgoedwet onderdeel huisvesting	2.833.054	4.288.061	2.668.991
Erfgoedwet onderdeel Collectiebeheer	2.182.673	2.121.592	2.121.592
Incidentele publieke subsidies	103.295	-	105.000
Totale Subsidies/Bijdragen	6.966.293	8.205.230	6.691.160
TOTALE BATEN	12.853.586	13.636.230	13.121.792

(VERVOLG)

(euro)

	2019	begroting	2018
LASTEN			
Salarislasten	5.266.028	5.060.169	5.074.757
waarvan vast contract	4.675.377	4.689.450	4.457.556
waarvan tijdelijk contract	348.915	145.719	332.659
waarvan inhuur	241.736	225.000	284.542
Huisvestingslasten	2.833.054	4.288.061	2.668.991
Afschrijvingen	316.771	250.000	262.982
Aankopen	558.990	1.150.000	1.288.491
Overige lasten	4.066.381	2.888.000	3.816.579
TOTALE LASTEN	13.041.224	13.636.230	13.111.800
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	-187.638	-	9.993
Saldo rentebaten/-lasten	612	-	1.341
Mutatie aankoopfonds	-253.788	-	62.938
Koersverschillen	-31	-	1.618
EXPLOITATIERESULTAAT	-440.845	-	75.889

RESULTAATBESTEMMING

(euro)

	2019	begroting	2018
Exploitatieresultaat	-440.845	-	75.889
Mutatie Bestemmingsfondsen en Bestemmingsreserves			
Onttrekking Bestemmingsreserve aanloopkosten uitbreiding museum	390.000	-	310.000
Subtotaal mutatie Bestemmingsfondsen en reserves	<u>390.000</u>	-	<u>310.000</u>
Exploitatieresultaat als basis voor bepalen 'niet bestede subsidie'	-50.845	-	385.889
Onttrekking / dotatie aan Bestemmingsfonds OCW (BIS)	143.273	-	-99.545
Onttrekking / dotatie aan Algemene reserve	<u>-92.428</u>	-	<u>-286.344</u>
Subtotaal onttrekkingen / dotaties aan Bestemmingsfonds OCW	50.845	-	-385.889
Totaal resultaatbestemming	<u>440.845</u>	-	<u>-75.889</u>

CATEGORIALE EN FUNCTIONELE EXPLOITATIEREKENING 2019

(euro)

Categorieel	Functioneel	Totaal	Publieks- activiteiten Vaste en tijdelijke presentatie	Collectie- beheer Conservering, restauratie en documentatie	Algemeen beheer

BATEN

Directe opbrengsten	4.552.502			
Publieksinkomsten totaal	3.059.002			
Publieksinkomsten binnenland totaal	2.131.409	2.131.409		
waarvan kaartverkoop	927.593	927.593		
waarvan overig	1.493.500	1.493.500		
Publieksinkomsten buitenland totaal	-	-		
Sponsorinkomsten	-	-		
waarvan sponsoring in natura	-	-		
waarvan overige sponsorinkomsten	-	-		
Overige inkomsten	-	-		
waarvan vergoedingen van coproducenten	-	-		
waarvan overige inkomsten	-	-		
Totale directe opbrengsten	4.552.502			
Indirecte opbrengsten	440.791			
waarvan kapitalisatie van vrijwilligers	440.791	201.485	194.181	45.125
waarvan overige indirecte opbrengsten	-	-	-	-
Private middelen	894.000			
particulieren incl. vriendenverenigingen	115.000	105.000	10.000	-
bedrijven	93.050	32.500	60.550	-
private fondsen	685.950	685.950	685.950	-
goede doelen loterijen	-	-	-	-
Totale Opbrengsten	5.887.293	4.891.487	950.681	45.125
Structurele subsidie OCW	6.862.998			
Regeling specifiek cultuurbeleid	1.847.271	1.847.271		
Erfgoedwet onderdeel huisvesting	2.833.054	1.643.172	1.019.899	169.983
Erfgoedwet onderdeel Collectiebeheer	2.182.673		2.182.673	
Incidentele publieke subsidies	103.395	103.295		
Totale Subsidies/Bijdragen	6.966.293	3.593.738	3.202.572	169.983
TOTAAL BATEN	12.853.586	8.485.225	4.153.253	215.108

(VERVOLG)

(euro)

Categorieën

Functioneel		Publieks-activiteiten	Collectie-beheer	Algemeen beheer
	Totaal	Vaste en tijdelijke presentatie	Conservatie, restauratie en documentatie	
LASTEN				
Salarislasten	5.266.028	2.426.916	1.584.743	1.254.368
Huisvestingslasten	2.833.054	1.643.171	1.019.899	169.984
Afschrijvingen	316.771	183.727	114.038	19.006
Aankopen	558.990		558.990	
Overige lasten	4.066.381	2.317.525	380.952	1.367.904
TOTALE LASTEN	13.041.224	6.571.339	3.658.623	2.811.263
Saldo uit gewone bedrijfsvoering				
	-187.638	1.913.886	494.630	-2.596.154
Saldo rentebaten/-lasten	612			612
Mutatie aankoopfonds	-253.788		-253.788	
Koersverschillen	-31			-31
Saldo uit bedrijfsvoering	-440.845	1.913.886	240.842	-2.595.573
Toerekening Algemeen beheer	-	-1.708.580	-496.993	2.205.573
EXPLOITATIERESULTAAT				
	-440.845	205.306	-256.151	-390.000
Overheveling subsidie	-	-205.306	205.306	-
Vrijval Bestemmingsreserve aanloopkosten uitbreiding museum	390.000			390.000
	-50.845	-	-50.845	-

Personeel en vrijwilligers

	2019		begroting		2018	
Specificatie personeelslasten	€	fte	€	fte	€	fte
Waarvan vast contract	4.675.377	81,7	4.689.450	0,0	4.457.556	79,4
Waarvan tijdelijk contract	348.915	11,7	145.719	0,0	332.659	9,7
Waarvan inhuur	241.736	n.v.t.	225.000	n.v.t.	284.542	n.v.t.
Personeelslasten totaal	5.266.027	93,4	5.060.169	0,0	5.074.758	89,1

De Stichting Kröller-Müller Museum maakt geen gebruik van vrijwilligers.

KASSTROOMOVERZICHT 2019

(euro)

	2019	2018
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Exploitatieresultaat	-440.845	75.889
Aanpassingen voor:		
afschrijvingen materiële vaste activa	933.670	787.952
afgeschreven op desinvesteringen	-	-101.981
mutatie aankoopfonds	253.789	-62.938
mutatie voorzieningen	138.822	-3.239
	1.326.261	619.794
Veranderingen in werkkapitaal		
mutatie in voorraden	56.984	-28875
mutatie in vorderingen	266.237	-4.525
mutatie in kortlopende schulden	2.535.131	-214.236
	2.858.351	-247.636
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
investering in vaste bedrijfsmiddelen	-919.598	-1.311.756
desinvestering vaste bedrijfsmiddelen	-	118.102
	-919.598	-1.193.654
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
mutatie investeringssubsidies	-400.429	696.737
voortuontvangen subsidies	363.481	404.359
mutatie langlopende schulden	-	-
	-36.948	1.101.096
Totale kasstroom	2.787.241	355.489
Stand liquide middelen 1 januari	5.281.012	4.925.523
Stand liquide middelen 31 december	8.068.253	5.281.012
Mutatie liquide middelen	2.787.241	355.489

TOELICHTING BIJ DE JAARREKENING 2019

ALGEMEEN

De Stichting Kröller-Müller Museum is op 14 maart 1928 opgericht en statutair gevestigd te Otterlo, gemeente Ede. De Stichting Kröller-Müller Museum staat bij de Kamer van Koophandel ingeschreven onder nummer 41151198.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING EN DE BEPALING VAN HET RESULTAAT

Algemene grondslagen

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

De Jaarrekening is opgesteld overeenkomstig het *Handboek verantwoording cultuursubsidies musea 2017-2020* van het Ministerie van OCW. Dit heeft tot gevolg dat het eigen vermogen wordt onderverdeeld in een Algemene reserve, Bestemmingsfondsen en Bestemmingsreserves. Bijdragen die worden ontvangen en waaraan een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven door derden (en die niet gerelateerd zijn aan collectieaankopen of investeringsbijdragen inzake materiële vaste activa), worden verantwoord in een Bestemmingsfonds.

De mutaties op deze Bestemmingsfondsen worden middels resultaatbestemming verwerkt in de Jaarrekening. De vergelijkende cijfers van het voorgaande boekjaar zijn, waar nodig, slechts qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.

Op grond van het *Handboek verantwoording cultuursubsidies musea 2017-2020* zijn ook de bepalingen van BW2 titel 9 en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving van toepassing op deze Jaarrekening.

Gebruik van schattingen en oordelen

De opstelling van de Jaarrekening vereist dat de directie oordelen vormt, schattingen maakt en veronderstellingen doet die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige periodes waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Omrekening vreemde valuta

Vorderingen, schulden en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de Jaarrekening verwerkt tegen de koers op het moment van het aangaan van de transactie. Uit de omrekening van de balansdatum voortvloeiende koersverschillen worden opgenomen in de exploitatierekening.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De kunstvoorwerpen en de reproductierechten zijn niet gewaardeerd. De kunstvoorwerpen bestaan uit objecten in eigendom van de Stichting, verkregen door de fusie met de Kröller-Müller Stichting en objecten die sinds de verzelfstandiging van 1 juli 1994 zijn aangeschaft met behulp van bijdragen van derden, niet zijnde bijdragen van het Ministerie van OCW (51% regeling).

Onder de materiële vaste activa zijn begrepen alle vaste activa die zijn bestemd om de uitoefening van de werkzaamheden van de Stichting duurzaam te dienen. Vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

De Stichting Kröller-Müller Museum is huurder van de gebouwen gelegen aan Houtkampweg 6-10 te Otterlo, Wilmersdorf 5 te Apeldoorn en van het Rietveldpaviljoen in de beeldentuin.

Vaste activa die met project- of investeringssubsidies zijn gefinancierd, worden enerzijds als vaste activa op de balans opgenomen en anderzijds onder de langlopende schulden gepresenteerd als investeringssubsidies, die gelijklopend met afschrijvingstermijnen vrij vallen.

Voorraden

Deze worden gewaardeerd tegen de laatst bekende inkooprijzen onder aftrek van een noodzakelijk geachte voorziening voor incourantheid. De uitgaven voor eigen (niet commerciële) publicaties worden niet geactiveerd, maar direct ten laste van het resultaat gebracht.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn, wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de winst- en verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Eigen vermogen

Algemene reserve

Het gedeelte van het eigen vermogen waartoe de daartoe bevoegde organen zonder belemmering door wettelijke of statutaire bepalingen kunnen beschikken voor het doel waarvoor de organisatie is opgericht.

Bestemmingsreserves

Het gedeelte van het eigen vermogen waarin onbestede OCW subsidies worden weergegeven tot voorgaande beleidsperiodes.

Bestemmingsfonds OCW (BIS)

Het gedeelte van het eigen vermogen waarin, in de huidige beleidsperiode (2017- 2020) vanuit een positief exploitatieresultaat aangemerkte onbestede Basis Infrastructuur Subsidie, wordt weergegeven. Onttrekkingen kunnen alleen bij een negatief exploitatieresultaat plaatsvinden naar rato van eigen inkomsten. In 2019 is de vorming en de instandhouding van het Bestemmingsfonds OCW (BIS) vervallen. Een eerder gevormd fonds valt per balansdatum vrij voor toevoeging aan de algemene reserve.

Bestemmingsfonds OCW (Erfgoedwet Collectie)

Het gedeelte van het eigen vermogen waarin onbestede subsidies inzake de Erfgoedwet Collectiebeheer worden weergegeven. In 2019 is de vorming en de instandhouding van het Bestemmingsfonds OCW (Erfgoedwet Collectie) vervallen.

Voorziening groot onderhoud

Dotatie aan de voorziening groot onderhoud vindt plaats op basis van het geplande groot onderhoud, zoals is aangegeven in het opgestelde Meerjaren onderhoud- en investeringsplan. Hierdoor worden de kosten gelijkmatig verdeeld over de jaren terwijl de uitgaven in verschillende jaren plaatsvinden. Uitgaven voor groot onderhoud worden ten laste van de voorziening gebracht in het jaar dat het onderhoud plaatsvindt.

Voorziening jubileumuitkeringen

De voorziening voor jubileumuitkeringen dient te worden opgenomen conform de bepalingen uit Richtlijn 271 van de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving. De voorziening is berekend rekening houdend met deelnamekansen, toekomstige uitkeringen en reeds verstreken diensttijd. De voorziening wordt gevormd voor de in de CAO opgenomen toekomstige jubileumuitkeringen en wordt contant gemaakt tegen 3%.

Pensioenen

De pensioentoezegging aan het personeel is ondergebracht bij Pensioenfonds Zorg & Welzijn, een bedrijfstakpensioenfonds. De pensioenovereenkomst heeft het karakter van een uitkeringsovereenkomst met de kenmerken van een middelloonregeling. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als pensioenlast verantwoord in de exploitatierekening. Vooruitbetaalde premies worden verantwoord als overlopende activa indien dit leidt tot een terugstorting of vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans verantwoord. De stichting heeft geen verplichting tot het storten van een aanvullende bijdrage in geval van tekorten bij het pensioenfonds.

De dekkingsgraad van het pensioenfonds was ultimo 2019 99,2% (2018: 97,5%). In het bijgewerkte herstelplan van maart 2019 laat pensioenfonds zien dat de beleidsdekkingsgraad eind 2027 weer op het vereiste niveau kan zijn. Dit is binnen de wettelijke hersteltermijn van 10 jaar. Zolang er niet genoeg geld in kas is, past het pensioenfonds dit plan elk jaar aan en legt het ter goedkeuring voor aan toezichthouder De Nederlandsche Bank (DNB).

Langlopende schulden

Indien met projectsubsidies vaste activa worden aangeschaft, dan wordt dit deel van de projectsubsidie als investeringssubsidie opgenomen onder de langlopende schulden ten einde de

jaarlijkse afschrijvingslast op de investering als vrijval hierop tegen te boeken. Indien met bijdrage van derden vaste activa worden aangeschaft, dan wordt desbetreffende bijdrage als sponsoring opgenomen onder de langlopende schulden teneinde de jaarlijkse afschrijvingslast op de investering als vrijval hierop tegen te boeken.

Kortlopende schulden

Het Ministerie van OCW heeft voor de beleidsperiode 2017-2020 bepaald dat de nog niet bestede projectsubsidies verantwoord moeten worden als vooruit ontvangen subsidie onder de kortlopende schulden.

Overige activa en passiva

De overige activa en passiva zijn gewaardeerd op nominale waarde.

GRONDSLAGEN VOOR DE BEPALING VAN HET RESULTAAT

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd. Kosten worden op basis van de gerealiseerde bestedingen toegerekend aan de exploitatierekening.

OPBRENGSTVERANTWOORDING

Algemeen

Baten omvat de opbrengsten uit levering van goederen en diensten onder aftrek van kortingen en dergelijke en van over de omzet geheven belastingen.

Exploitatiesubsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de winst- en verliesrekening in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen. Het niet aangewende bedrag van de toegekende Huisvestingssubsidie OCW voor de cultuurperiode 2017-2020 wordt in de balans als 'Nog te besteden subsidie huisvesting OCW' onder de schulden opgenomen.

Investeringsubsidies

Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden als verplichting op de balans opgenomen en in mindering gebracht op de in de exploitatierekening verwerkte afschrijvingen. De investeringssubsidie valt vrij ter dekking van de afschrijvingskosten in dezelfde termijn als de afschrijvingstermijn op het actief dat gerealiseerd is met de investeringssubsidie.

Verlenen van diensten

Verantwoording van opbrengsten uit de levering van diensten geschiedt naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

PERSONEELSBELONINGEN

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen die niet in eigendom zijn, wordt niet afgeschreven.

 MAZARS

30 MAART 2020

Mazars N.V.
Gewaardeerd
voor identificatiedoeleinden

FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Koersverschillen

Koersverschillen die optreden bij de afwikkeling of omrekening van monetaire posten worden in de winst- en verliesrekening verwerkt in de periode dat zij zich voordoen, tenzij hedge-accounting wordt toegepast.

Vennootschapsbelasting

In 2019 heeft de Belastingdienst uitgesproken dat het museum niet belastingplichtig is voor de vennootschapsbelasting. Hoewel sprake is van een organisatie van kapitaal en arbeid en het museum deelneemt in het economisch verkeer, ontbreekt het feitelijk aan een winststreven. Daarnaast ontvangt het museum een deel van zijn inkomsten uit zuivere vrijgevigheid. Deze inkomsten worden fiscaal buiten beschouwing gelaten.

Materiële vaste activa

(euro)

	Bedrijfs- installaties	Gebouwen en terreinen	Masterplan en Deltaplan	Overige inventaris	Onder handen activa	Totaal
Aanschafwaarde 1 januari 2019	628.865	8.496.746	125.072	3.156.199	107.790	12.514.672
Bij: Investerings	-	174.417	-	350.699	394.482	919.598
Af: Desinvesteringen	-	-	-	-	-	-
Aanschafwaarde 31 december 2019	628.865	8.671.163	125.072	3.506.898	502.272	13.434.270
Af: Afschrijvingen t/m 2018	628.865	2.922.703	125.072	2.302.843	-	5.979.483
Bij: Afschrijffdeel desinvestering	-	-	-	-	-	-
	-	5.748.460	-	1.204.055	502.272	7.454.787
Afschrijving museum 2019	-	-	-	316.771	-	316.771
Afschrijving t.l.v. hulsvestingskosten	-	42.053	-	-	-	42.053
<i>Afschrijving t.l.v. investerings-subsidies onder de langlopende schulden:</i>						
• Uitbreiding depot	-	74.842	-	-	-	74.842
• Inrichting depot	-	68.337	-	-	-	68.337
• Beveiliging beeldentuin	-	160.000	-	-	-	160.000
• Veiligheid musea	-	46.008	-	-	-	46.008
• TV onderhoud 2006	-	1.714	-	-	-	1.714
• Rietveldpaviljoen	-	23.038	-	-	-	23.038
• TV onderhoud 2009	-	13.218	-	-	-	13.218
• Investerings 2018	-	164.237	-	-	-	164.237
• Investerings 2019	-	23.453	-	-	-	23.453
Vrijval investeringssubsidie	-	574.847	-	-	-	574.847
Totaal afschrijvingen	-	616.900	-	316.771	-	933.671
Boekwaarde per 31 december 2019	-	5.131.560	-	887.284	502.272	6.521.116

De investeringen in 2019 bestaan voor het merendeel uit de vernieuwing van de objectbeveiliging, voor een bedrag van € 91.166, de herinrichting van de bibliotheek, voor een bedrag van € 59.614 en de aanschaf van een audio-installatie voor de aula en de Van de Leeuwzaal, voor een bedrag van € 58.475.

De post 'Onderhanden activa' betreft de volgende investeringen:

- Herinrichting secretariaat € 52.466
- Herinrichting opslagruimte € 36.733
- Renovatie toiletgroep € 105.531
- Verlichtingsproject Van de Veldevleugel € 307.540

Op de materiële vaste activa zijn de volgende afschrijvingspercentages van toepassing:

- Bedrijfsinstallaties 10%
- Gebouwen en infrastructuur 2,5% / 10% / 20%
- Masterplan en Deltaplan 10%
- Overige inventaris en inrichting 20%

Vlottende activa**Vorraden**

(euro)

	2019	2018
Vorraad reproducties drukwerk e.d.		
Reproducties en affiches	54.494	42.427
Cadeau-artikelen	421.849	392.190
Boekwerken en catalogi	461.085	516.518
Kaarten	32.395	32.725
Museumkaart	7.268	30.862
	977.093	1.014.722
Af: Voorziening incourante voorraad	-22.431	-3.077
	954.662	1.011.645

Reproductierechten

De reproductierechten vloeien voort uit de beheersovereenkomst die in 1973 met de Staat der Nederlanden is gesloten. Hierdoor kan de museumwinkel catalogi, foto's, prentbriefkaarten en dergelijke verkopen.

Vorderingen**Debiteuren**

(euro)

	2019	2018
Debiteuren museumwinkel	40.523	5.451
Debiteuren museum	409.243	428.474
	449.766	433.925

Overige vorderingen en vooruitbetaalde kosten

(euro)

	2019	2018
Bijdrage Stichting Helene Kröller-Müller Fonds	33.284	401.041
Bijdrage Stichting Mondriaan Fonds	-	8.500
Bijdrage Stichting Zabawas	-	25.000
Bijdrage Prins Bernhard Cultuurfonds	-	50.000
Bijdrage Jeekel Stichting	58.050	15.000
Entreegelden via Museumkaart	130.039	111.411
Vooruitbetaalde inkoop boeken	13.327	1.800
Nog te ontvangen vergoedingen BankGiro Loterij	63.022	-
Teruggaaf Energiebelasting 2019	48.380	-
BTW museum	304.102	388.703
Vordering Fietsplan	2.244	3.653
Overige	191.212	120.629
	843.660	1.125.737
Totaal vorderingen	1.293.425	1.559.662

Liquide middelen

(euro)

	2019	2018
Museum:		
Kas	8.360	69.570
ING Bank	2.624.267	790.589
ABN Amrobank NV	3.048.903	4.101.898
Rabobank	1.999.986	-
Museumwinkel:		
Kas	34.898	22.206
ING Bank	191.077	236.094
ABN Amrobank NV	160.762	60.655
Deutsche Bank Nederland NV	-	-
Totaal liquide middelen	8.068.253	5.281.012

De Stichting Kröller-Müller Museum maakt gebruik van ondernemersdepositorekeningen.

	EUR
Deposito ABN Amrobank (vrij opneembaar)	1.954.066

Het gemiddelde rentepercentage op de deposito's bedroeg 0,01% (2018: 0,03%). De ABN Amrobank is gewaardeerd met een A rating (Standard & Poor's).

Algemene reserve

(euro)

	2019	2018
Stand per 1 januari	3.056.088	2.769.744
Exploitatieresultaat	<u>92.428</u>	<u>286.344</u>
Stand per 31 december	<u>3.148.516</u>	<u>3.056.088</u>

Bestemmingsreserve aanloopkosten uitbreiding museum

(euro)

	2019	2018
Stand per 1 januari	390.000	700.000
Mutatie reserve	<u>-390.000</u>	<u>-310.000</u>
Stand per 31 december	<u>-</u>	<u>390.000</u>

De directie is in 2017 een traject gestart om te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn voor een uitbreiding van het museum. Voor de daarmee samenhangende kosten heeft de directie een Bestemmingsreserve aan gelegd ter grootte van € 700.000 door onttrekking uit de Algemene reserve op basis van winstbestemming. In 2018 is, in overleg met de Raad van Toezicht, een bedrag van € 310.000 onttrokken aan deze reserve. Het restant van de reserve valt in 2019 vrij ten gunste van de kosten van de architect die de uitbreidingsstudie uitvoert.

Bestemmingsfondsen**Bestemmingsfonds OCW (BIS)**

(euro)

	2019	2018
Stand per 1 januari	143.273	43.728
Resultaatbestemming	<u>-143.273</u>	<u>99.545</u>
Stand per 31 december	<u>-</u>	<u>143.273</u>

Voorheen moest een gedeelte van het resultaat worden toegevoegd / onttrokken aan het bestemmingsfonds OCW. Deze verplichting is met terugwerkende kracht tot aan het begin van de beleidsperiode vervallen. Eerder toegevoegde gelden zijn via de resultaatbestemming per ultimo 2019 toegevoegd aan de Algemene reserve.

Fonds kunstaankopen

(euro)

	2019	2018
Stand per 1 januari	64.505	127.443
Bij:		
BankGiro Loterij via Stichting Helene Kröller-Müller	508.688	1.049.578
Fonds		
Legaten	100.000	-
Fonds Jeekel Stichting	43.050	15.098
Resultaat museumwinkel	161.041	160.877
	812.779	1.225.553
	877.284	1.352.996
Af: Besteed aan kunstaankopen	558.990	1.288.491
Stand per 31 december	318.294	64.505

Voorzieningen**Voorziening jubileumuitkeringen**

(euro)

	2019	2018
Stand per 1 januari	89.260	73.260
Toevoeging boekjaar	12.395	40.177
Besteding boekjaar	-9.852	-24.177
Stand 31 december	91.803	89.260

In 2020 verwacht het museum € 760 uit te keren ten laste van de voorziening jubileumuitkeringen.

Voorziening groot onderhoud

(euro)

	2019	2018
Stand per 1 januari	360.750	379.989
Vrijval voorziening	-	-159.989
Toevoeging boekjaar	160.000	160.000
Beschikbaar	520.750	380.000
Besteding boekjaar	-23.721	-19.250
Stand per 31 december	497.029	360.750

Per 1 januari 2017 is de Erfgoedwet in werking getreden. In de Erfgoedwet is voor huisvesting vastgelegd dat de musea verantwoordelijk zijn voor het onderhoud en instandhouding van de gebouwen. Hiervoor is eind 2015 een Meerjaren onderhoud- en investeringsplan opgesteld. In dit onderhoudsplan zijn de vervangingsinvesteringen en de kosten voor groot onderhoud opgenomen.

De toevoeging van € 160.000 is gebaseerd op de lasten die samenhangen met groot onderhoud tot het jaar 2043 en een inflatiecorrectie van 2,15%. In de loop van 2020 zal het Meerjaren onderhoud- en investeringsplan met voortschrijdend inzicht worden geactualiseerd.

In 2018 is besloten om de systematiek van dotatie aan de voorziening aan te passen. Waar in 2017 alle onderhoudskosten in het Meerjaren onderhoud- en investeringsplan dienden als basis voor de dotatie, is in 2018 gekozen om alleen de kosten groot onderhoud als basis te nemen. Middels een vrijval is de voorziening hierop aangepast. De bestedingen in 2017 zijn in 2018 geactiveerd.

In 2020 verwacht het museum € 274.000 te besteden aan groot onderhoud ten laste van de voorziening groot onderhoud.

Langlopende schulden

Investeringssubsidie Veiligheid musea

(euro)

	2019	2018
Stand per 1 januari	237.445	287.305
Vrijval / aanwending	<u>46.008</u>	<u>49.860</u>
Stand per 31 december	191.437	<u>237.445</u>

In verband met de uitvoering van maatregelen voortvloeiende uit het rapport Veiligheid voor VRM-Musea wordt met ingang van 2006 jaarlijks een projectsubsidie van € 171.280 ontvangen. In verband met de stelselwijziging in het kader van de Erfgoedwet is de projectsubsidie Veiligheid musea per 1 januari 2017 komen te vervallen. Met een deel van deze subsidie zijn investeringen gepleegd die na afstemming met het ministerie, via de resultaatbestemming, onder de langlopende schulden gepresenteerd blijven als investeringssubsidie. De investeringssubsidie valt vrij ten gunste van het resultaat, analoog aan de afschrijvingstermijn van de investering.

Investeringssubsidie val- en bliksembeveiliging

(euro)

	2019	2018
Stand per 1 januari	-	6.654
Vrijval / aanwending	<u>-</u>	<u>6.654</u>
Stand per 31 december	<u>-</u>	<u>-</u>

In verband met de aanleg van een val- en bliksembeveiliging is in 2005 een investeringssubsidie van € 171.600 ontvangen. Deze subsidie is derhalve vooruit ontvangen en zal na de investering onder de langlopende schulden gepresenteerd blijven als investeringssubsidie.

De investeringssubsidie valt vrij ten gunste van het resultaat analoog aan de afschrijvingstermijn van de investering. Door een ingrijpende dakrenovatie van de Quistvleugel in 2006, doorlopend in 2007, was de investering uitgesteld tot na afronding van deze renovatie. In 2008 heeft de facturatie plaatsgevonden in het kader van dit project ad € 66.562.

Investeringsubsidie technisch vervangingsonderhoud 2006

(euro)

	2019	2018
Stand per 1 januari	1.713	2.486
Vrijval / aanwending	<u>1.713</u>	<u>773</u>
Stand per 31 december	<u>=</u>	<u>1.713</u>

In verband met de reconstructie van het Rietveldpaviljoen is verdeeld over 2009 en 2010 een eenmalige investeringsubsidie van € 425.000 ontvangen. De werkzaamheden zijn in 2010 afgerond. In 2010 heeft de facturatie plaats gevonden in het kader van dit project ad € 230.376.

Investeringsubsidie technisch vervangingsonderhoud 2008

(euro)

	2019	2018
Stand per 1 januari	34.556	57.594
Vrijval / aanwending	<u>23.038</u>	<u>23.038</u>
Stand per 31 december	<u>11.518</u>	<u>34.556</u>

In verband met de reconstructie van het Rietveldpaviljoen is verdeeld over 2009 en 2010 een eenmalige investeringsubsidie van € 425.000 ontvangen. De werkzaamheden zijn in 2010 afgerond. In 2010 heeft de facturatie plaats gevonden in het kader van dit project ad € 230.376.

Investeringsubsidie technisch vervangingsonderhoud 2009 en 2010

(euro)

	2019	2018
Stand per 1 januari	44.063	57.281
Vrijval / aanwending	<u>13.218</u>	<u>13.218</u>
Stand per 31 december	<u>30.845</u>	<u>44.063</u>

In verband met vervanging van de verlichting in de Quistvleugel is in 2010 een investeringsubsidie van totaal € 185.000 ontvangen. In 2012 heeft de facturatie plaatsgevonden in het kader van dit project ad € 132.183.

Investeringsubsidie beveiliging

(euro)

	2019	2018
Stand per 1 januari	817.687	978.553
Vrijval / aanwending	<u>160.000</u>	<u>160.866</u>
Stand per 31 december	657.687	817.687

In het kader van de beveiliging van onder andere de beeldentuin is in 2010 een investeringsubsidie van € 1.600.000 ontvangen. De eerste fase van de werkzaamheden is in 2012 gestart. In 2012 heeft de eerste facturatie plaatsgevonden in het kader van dit project ad € 171.865. In 2013 is er voor een bedrag ad € 1.003.650 geïnvesteerd. Begin 2014 is de investering en de technische oplevering van de laatste fase afgerond voor een bedrag van € 424.485.

Investeringsubsidie uitbreiding depot

(euro)

	2019	2018
Stand per 1 januari	2.856.458	2.931.300
Vrijval / aanwending	<u>74.842</u>	<u>74.842</u>
Stand per 31 december	2.781.616	2.856.458

In 2016 is gestart met de uitbreiding van het bestaande hoofddepot ter grootte van ongeveer 1.000 vierkante meter. Ten behoeve van de financiering van de uitbreiding zijn de Bestemmingsreserve OCW exploitatiesubsidie en Bestemmingsreserve OCW huisvestingsubsidie aangewend. De totale aanbesteding ultimo 2016 bedraagt € 2.993.669. De oplevering heeft in 2017 plaatsgevonden.

Investeringsubsidie inrichting depot

(euro)

	2019	2018
Stand per 1 januari	216.400	284.737
Vrijval / aanwending	<u>68.337</u>	<u>68.337</u>
Stand per 31 december	148.063	216.400

In het kader van de uitbreiding van het bestaande hoofddepot zijn er investeringen gedaan op het gebied van inrichting. In 2016 is er in totaal voor een bedrag van € 341.685 gefactureerd voor stellingen en schilderijrekken. Ten behoeve van de financiering van de uitbreiding is de Bestemmingsreserve OCW exploitatiesubsidie aangewend.

Investeringsubsidie 2018

(euro)

	2019	2018
Stand per 1 januari	1.094.323	-
Dotatie wegens investeringen	<u>-</u>	<u>1.176.980</u>
	1.094.323	1.176.980
Vrijval / aanwending	<u>164.237</u>	<u>82.657</u>
Stand per 31 december	930.086	1.094.323

Onderdeel van de stelselwijziging van het ministerie van OCW per 1 januari 2017 is de vorming van investeringsubsidies ten laste van de huisvestingsubsidie, om toekomstige afschrijvingslasten te dekken. In 2018 is voor de eerste maal een investeringsubsidie gecreëerd ten laste van de huisvestingsubsidie.

Investeringsubsidie 2019

(euro)

	2019	2018
Stand per 1 januari	-	-
Dotatie wegens investeringen	<u>174.417</u>	<u>-</u>
	174.417	-
Vrijval / aanwending	<u>23.453</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december	150.964	-

Onderdeel van de stelselwijziging van het ministerie van OCW per 1 januari 2017 is de vorming van investeringsubsidies ten laste van de huisvestingsubsidie, om toekomstige afschrijvingslasten te dekken. In 2019 is een investeringsubsidie gecreëerd ten laste van de huisvestingsubsidie.

Nog te besteden huisvestingssubsidie OCW

(euro)

	2019	2018
Stand per 1 januari	1.969.971	1.527.881
Erfgoedwet huisvestingssubsidie	4.385.657	4.288.061
Onttrekkingen wegens investeringen	<u>-174.417</u>	<u>-1.176.980</u>
	4.211.240	3.111.081
	6.181.211	4.638.962
Totale huisvestingslasten	3.407.901	3.296.471
Af: Totale huisvestingsbaten	<u>-574.847</u>	<u>-627.480</u>
Huisvestingslasten t.l.v. subsidie	2.833.054	2.668.991
Totaal onbestede huisvestingssubsidie	3.348.157	1.969.971

De nog te besteden huisvestingssubsidie wordt op de balans gepresenteerd onder zowel Langlopende schulden als Kortlopende schulden. Het verwachte bedrag van investeringen volgens het Meerjaren onderhoud- en investeringsplan in het eerstvolgende boekjaar wordt als Kortlopende schuld gepresenteerd, het resterende bedrag wordt als Langlopende schuld opgenomen. Ultimo 2019 is het bedrag van € 3.348.157 verdeeld over Kortlopende schulden voor een bedrag van € 1.184.228 en Langlopende schulden voor een bedrag van € 2.163.929. De huisvestingslasten en baten zijn nader toegelicht in het overzicht huisvestingskosten in de toelichting op de exploitatie.

Kortlopende schulden**Leveranciers**

(euro)

	2019	2018
Leveranciers museum	1.998.010	702.244
Leveranciers museumwinkel	<u>46.061</u>	<u>21.309</u>
	2.044.071	723.553

Belastingen en premies sociale verzekeringen

(euro)

	2019	2018
BTW museumwinkel	17.640	9.613
Loonbelasting december	<u>226.483</u>	<u>193.490</u>
	244.123	203.103

Vooruitontvangen subsidie

Projectsubsidie brandveiligheid

(euro)

	2019	2018
Stand per 1 januari	800.000	800.000
Resultaatbestemming		
Stand per 31 december	800.000	800.000

In 2015 heeft het ministerie een bedrag € 800.000 ter beschikking gesteld inzake brandveiligheidsmaatregelen (naar aanleiding van de Schipholbrand in het jaar 2005). Alle gebouwen die onder de verantwoordelijkheid vallen van het Rijksvastgoedbedrijf dienen op termijn te voldoen aan de daarvoor gestelde brandveiligheidseisen. In 2015 is een bedrag van € 100.000 ontvangen en in 2016 is het resterende bedrag ad € 700.000 ontvangen.

Projectsubsidie veiligheid musea

(euro)

	2019	2018
Stand per 1 januari	171.219	260.634
Investeringen	"	-
Kosten	-90.069	-89.415
	-90.069	-89.415
Stand per 31 december	81.150	171.219

Met ingang van 2006 is door het ministerie een jaarlijkse bijdrage ter beschikking gesteld van € 171.280 in het kader van de veiligheid van het museum. Door de indexeringen van afgelopen jaren was de bijdrage in 2016 € 203.963. In verband met de stelselwijziging in het kader van de Erfgoedwet is de projectsubsidie Veiligheid musea per 1 januari 2017 komen te vervallen.

De investeringen worden jaarlijks via de resultaatbestemming toegevoegd aan de investeringssubsidie beveiliging onder de langlopende schulden conform de gehanteerde en door het ministerie goedgekeurde systematiek.

Het Ministerie van OCW heeft voor de beleidsperiode 2017-2020 bepaald dat de nog niet bestede projectsubsidies verantwoord moeten worden als vooruit ontvangen subsidie onder de kortlopende schulden.

Overige schulden

(euro)

	2019	2018
Vakantiegeld	166.431	152.559
Reservering vakantiedagen	271.590	275.017
Accountants- en advieskosten	25.000	8.000
Te betalen lonen	3.775	11.906
PFZW pensioenlast	-	8.633
Vooruit ontvangen/gefactureerde bruikleenvergoedingen	605.208	357.000
Advieskosten	-	28.149
Rijksvastgoedbedrijf dienstverlening	186.466	168.562
Verzekeringspremie	-	26.689
Energielasten	10.455	12.983
Te betalen bonus touroperators	7.000	-
Te betalen inzake kosten inhuur personeel	7.189	18.218
Overige	78.983	45.422
	1.362.098	1.113.138

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

(euro)

Huurverplichting

Met ingang van 1 januari 2017 is een nieuwe huurovereenkomst van kracht voor de duur van vijf jaar, eindigend op 31 december 2021. Gedurende deze periode kan de overeenkomst enkel door het museum worden opgezegd bij aangetekend schrijven en met inachtneming van een opzegtermijn van twaalf maanden. Na afloop van deze periode van vijf jaar loopt de overeenkomst voor onbepaalde tijd door onder dezelfde eerdergenoemde opzeggingsvoorwaarden.

De geprognosticeerde huurlast bedraagt:

2020	726.860	2023	346.611
2021	672.605	2024	314.307
2022	361.407		

Leasecontracten

Dit betreft drie leasecontracten inzake autolease voor € 843, € 746 en € 935 per maand. De lasten van deze drie leasecontracten bedragen derhalve € 10.116, € 8.952 en € 11.220 per jaar. Expiratiedata zijn respectievelijk 8 maart 2020, 30 augustus 2023 en 12 december 2024. De verplichtingen bedragen voor de resterende looptijd respectievelijk € 1.857, € 32.791 en € 55.547.

Investerings

Ultimo 2019 bestaan er de volgende lopende c.q. aangegane verplichtingen in het kader van investeringen:

- De herinrichting van het secretariaat, waarvan de projectbegroting € 80.000 bedraagt, waarvan 65% is verantwoord onder de post onderhanden werk.
- De herinrichting van de opslagloods in Apeldoorn, waarvan de projectbegroting € 180.000 bedraagt, waarvan 20% is verantwoord onder de post onderhanden werk.
- De renovatie van een toiletgroep in het museum, waarvan de projectbegroting € 500.000 bedraagt, waarvan 21% is verantwoord onder de post onderhanden werk.
- Het aanbrengen van verlichting in de Van de Veldevleugel, waarvan de projectbegroting € 350.000, waarvan 88% is verantwoord onder de post onderhanden werk.
- Voor de herinrichting van het entreegebied van de aula zijn verplichtingen aangegaan voor een bedrag van € 16.000.

Kunstaankopen

Geen.

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE RECHTEN

(euro)

Toekenningnota van ministerie van OCW ten behoeve van de bijdrage 2017-2020:

• Subsidie(besluit) Culturele Basisinfrastructuur 2017-2020 (1057634)	6.770.684
• Loonbijstelling 2015 (1057634)	4.116
• Loonbijstelling 2016 (1057634)	94.304
• Prijsbijstelling 2016 (1057634)	9.348
• Loonbijstelling 2017 (1222736)	112.256
• Prijsbijstelling 2017 (1222736)	20.224
• Loonbijstelling 2018 (1369537)	111.810
• Prijsbijstelling 2018 (1369537)	16.722
• Loonbijstelling 2019 (8383492)	92.996
• Prijsbijstelling 2019 (8383492)	10.392
Subtotaal Culturele Basisinfrastructuur	7.242.852
• Subsidie(besluit): Erfgoedwet huisvesting 2017 (1057634)	4.100.330
• Prijsbijstelling 2015 (1057634)	21.732
• Prijsbijstelling 2016 (1057634)	25.145
• Prijsbijstelling 2017 (1222736)	70.503
• Prijsbijstelling 2018 (1369537)	70.351
• Prijsbijstelling 2019 (8383492)	97.596
Subsidie(besluit) Erfgoedwet huisvesting 2020 (14549187)	4.385.657
• Subsidie(besluit) Erfgoedwet: collectiebeheer 2017 (1057634)	2.000.000
• Loonbijstelling 2015 (1057634)	1.216
• Loonbijstelling 2016 (1057634)	27.857
• Prijsbijstelling 2016 (1057634)	2.762
• Loonbijstelling 2017 (1222736)	33.160
• Prijsbijstelling 2017 (1222736)	5.974
• Loonbijstelling 2018 (1369537)	44.037
• Prijsbijstelling 2018 (1369537)	6.586
• Loonbijstelling 2019 (8383492)	54.941
• Prijsbijstelling 2019 (8383492)	6.140
Subsidie(besluit) Erfgoedwet: collectiebeheer 2020 (14549187)	2.182.673
Totaal toegezegd 2017 tot en met 2020	33.077.844
Ontvangen subsidie in 2017	8.041.412
Ontvangen subsidie in 2018	8.205.230
Ontvangen subsidie in 2019	8.415.601
Totaal ontvangen	24.662.243
Te ontvangen subsidie in 2020	8.415.601

103

De bijdragen in het kader van de Erfgoedwet worden jaarlijks afzonderlijk toegekend.

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Op het moment dat deze Jaarrekening wordt vastgesteld, is de wereld in de greep van het Coronavirus. Conform de richtlijnen van het RIVM en de maatregelen van de regering heeft het Kröller-Müller Museum met ingang van 13 maart de deuren gesloten voor publiek. De sluiting heeft directe gevolgen voor de bezoekersinkomsten, op de langere termijn komen mogelijk ook de inkomsten uit het buitenlandse bruikleenverkeer in gevaar. Het museum onderneemt stappen om de kosten in 2020 te reduceren. Het ministerie van OCW werkt aan een noodplan om de culturele instellingen te ondersteunen. Over de reikwijdte daarvan valt nu nog niets te zeggen. In het licht van deze ontwikkelingen en maatregelen verwachten we als organisatie de continuïteit voldoende te kunnen waarborgen.

TOELICHTING BIJ DE CATEGORIALE EXPLOITATIEREKENING 2019

De gepresenteerde begroting is conform de ingediende en goedgekeurde meerjaren begroting OCW 2017-2020, die is gebaseerd op prijspeil 2015. Volgens het *Handboek verantwoording cultuursubsidies musea 2017-2020* dient deze begroting gehanteerd te worden.

Baten

(euro)

	2019	begroting	2018
Directe opbrengsten			
Publieksinkomsten binnenland			
Entreegelden	2.131.409	1.800.000	1.967.311
Omzet museumwinkel	927.593	750.000	790.125
	3.059.002	2.550.000	2.757.436
Publieksinkomsten buitenland			
Bruikleenvergoeding Duitsland	254.000	254.000	-
Bruikleenvergoeding Japan	275.000	275.000	264.000
Bruikleenvergoeding Denemarken	132.000	132.000	808.000
Bruikleenvergoeding Italië	82.500	-	475.000
Bruikleenvergoeding Verenigde Staten	750.000	750.000	-
	1.493.500	1.411.000	1.547.000
	4.552.502	3.961.000	4.304.436

De in de begroting opgenomen directe opbrengsten bedragen € 3.961.000. De hogere realisatie van de directe opbrengsten van € 567.864 wordt veroorzaakt door de hogere opbrengst entreegelden (€ 307.000), hogere omzet museumwinkel (€ 177.000) en door hogere opbrengst bruikleenvergoedingen (€ 82.000).

Indirecte opbrengsten

(euro)

	2019	begroting	2018
Indirecte opbrengsten			
Huuropbrengst	146.247	140.000	137.235
Speciale openstellingen	28.600	25.000	46.300
Provisie verzekeringspremie	-	-	7.686
Omzet kantine	31.346	-	33.658
Opbrengst energie	25.436	25.000	23.611
Opbrengst catalogi	20.686	-	43.860
Legaten	100.000	-	-
Bruikleenvergoedingen binnenland	11.507	25.000	36.849
Overige indirecte opbrengsten	76.969	30.000	65.792
	440.791	245.000	394.992

De in de begroting opgenomen indirecte opbrengsten bedragen € 210.000. De hogere realisatie van de indirecte opbrengsten van € 258.000 is met name veroorzaakt door de niet in de begroting opgenomen omzet kantine (€ 33.500), hogere realisatie overige opbrengst catalogi (€ 29.000) en hogere realisatie indirecte opbrengsten (€ 161.000).

Subsidie OCW

(euro)

	2019	2018
Culturele Basisinfrastructuur (beschikking 1057634)	1.847.371	1.795.577
Erfgoedwet huisvesting		
Erfgoedwet huisvesting (beschikking 1057634)	4.385.657	4.288.061
Onttrekking wegens investeringen	-174.417	-1.176.980
	4.211.240	3.111.081
Onttrekkingen (lasten):		
Toeslagen aan Rijksvastgoedbedrijf		
- huur	1.003.417	1.005.330
- dienstverleningsovereenkomst	258.758	238.839
- onderhoudscontract via Rijksvastgoedbedrijf	304.167	374.215
	1.566.342	1.618.384
Loonkosten eigen organisatie beheer en onderhoud	289.744	13.352
Verzekeringen	19.032	18.145
Afschrijvingen op investeringen	616.899	524.971
Kosten dagelijks onderhoud	293.469	314.589
Kosten groot onderhoud	160.000	-65.000
	453.469	249.589
Overige huisvestingskosten		
- advieskosten gebouw en klimaat	76.598	150.815
- advieskosten uitbreiding museum	309.343	463.358
- kosten verbouwing depot	-	15.762
- kosten verbouwing bibliotheek en kantoren	-	39.922
- kosten renovatie toiletgroepen	-	1.643
- energielasten	76.474	200.530
	462.415	872.030
Totaal onttrekkingen	3.407.901	3.296.471
Toevoegingen (baten):		
Vrijval investeringssubsidie OCW	574.847	480.245
Overige baten		
- restitutie servicekosten	-	147.235
Totaal toevoegingen	574.847	627.480
Toerekening subsidie Erfgoedwet huisvesting	2.833.054	2.668.991
Erfgoedwet collectiebeheer (beschikking 1057634)	2.182.673	2.121.592

Met ingang van 1 januari 2017 is de Erfgoedwet in werking getreden. Hiermee is de exploitatiesubsidie opgedeeld in subsidie voor publieksactiviteiten (BIS) en subsidie Erfgoedwet Collectiebeheer. In het kader van de Erfgoedwet huisvesting ontvangt het museum subsidie om het gebouw langjarig in stand te houden en is daarmee verantwoordelijk voor onderhoud en vervangingsinvesteringen.

Overige subsidies/bijdragen

(euro)

	2019	begroting	2018
Subsidies uit publieke middelen			
Gemeente Ede	81.295		20.000
Gemeente Arnhem	20.000		-
Gemeente Apeldoorn	2.000		-
Stichting Mondriaan Fonds	-		85.000
	103.295		105.000
Bijdragen uit private middelen			
VSB fonds	32.500		-
Stichting Helene Kröller-Müller Fonds	115.000		216.000
Vereniging Rembrandt	-		100.000
Prins Bernhard Cultuurfonds	-		50.000
Stichting Zabawas	-		25.000
Gravin van Bylandt Stichting	2.500		-
Stichting Hendrik Muller	5.000		-
Stichting Cordius	10.000		-
Jeekel Stichting	43.050		15.098
BankGiro Loterij	-		165.085
	208.050		571.183
Geoormerkt werven via BankGiro Loterij	177.262	150.000	110.443
BankGiro Loterij via Stichting Helene Kröller-Müller Fonds	508.688	1.075.000	1.049.578
	685.950	1.225.000	1.160.021
Totaal overige subsidies / bijdragen	997.295	1.225.000	1.836.204

In 2019 ondersteunt de Gemeente Ede de projecten *Mijn Beeldentuin* voor een bedrag van € 18.860, *ISK Taalmaatjes* voor een bedrag van € 24.435, de openstelling van de schuilkelder voor een bedrag van € 38.000. De Gemeente Arnhem ondersteunt het museum in 2019 met € 20.000 voor de openstelling van de schuilkelder. De Gemeente Apeldoorn ondersteunt het museum met een bijdrage € 2.000 voor de regiomarketing. Het VSB fonds draagt een bedrag bij van € 32.500 voor de ontwikkeling van het spel *Art Collector*. Stichting Hendrik Muller, Gravin van Bylandt Stichting en Stichting Cordius hebben dit jaar bijgedragen aan de restauratie van *Jardin d'Email*.

In 2019 ondersteunt de Stichting Helene Kröller-Müller Fonds de aankoop van meerdere werken met de opbrengst van de BankGiro Loterij. Dit zijn onder andere *Energy field* en *Edged circle* van Jan van Munster, *Land and buildings* en *Beware of rudely crossing it* van Lucas Lenglet, meerdere werken van Ewerdt Hilgemann, meerdere werken van Richard Long en meerdere werken van Charlotte Posenenske. In 2019 is er € 115.000 ontvangen op toezeggingen uit 2018 en 2019 voor onder andere de tentoonstellingen *Het begin van de wereld*, *Het leven getekend* en *Als kunst je lief is*, de Helene Kröller-Müller Kamer in het Tegelmuseum en de restauratie van het schilderij *Boerderij Duivendrecht bij avond* van Piet Mondriaan.

Lasten

(euro)

	2019	begroting	2018
Salariskosten			
Lonen en salarissen	3.788.209	4.705.169	3.666.813
Sociale lasten	682.490	-	599.871
Pensioenlasten	409.004	-	374.503
Woon/werkverkeer	134.738	130.000	124.851
Jubileumuitkeringen	9.852	-	24.177
Inhuur personeel	241.736	225.000	284.542
	5.266.028	5.060.169	5.074.758

Personeelsbestand

Gedurende het boekjaar 2019 bedroeg het gemiddeld aantal werknemers bij de Stichting Kröller-Müller Museum, omgerekend naar volledige mensjaren, 93,4 personen (2018: 89,1 personen).

Bezoldiging bestuurders

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) in werking getreden. De WNT-norm voor 2019 bedraagt € 194.000 en de Stichting Kröller-Müller Museum blijft daar met alle uitkeringen ruim onder.

bedragen x € 1	E.J.H Pelsers	M.J. Vonhof	F. de Vogel	W.K. Voordendag
Functie(s)	algemeen directeur	zakelijk directeur	zakelijk directeur	commercieel directeur
Duur dienstverband	1/1 - 31/12	1/1 - 31/07	1/8 - 31/12	1/10 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1	1	1	1
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja	ja	ja
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	141.889	70.769	46.016	27.106
Beloningen betaalbaar op termijn	13.815	8.018	2.834	3.439
Totaal bezoldiging	155.704	78.787	48.850	30.545
Toepasselijk WNT-maximum	194.000	112.679	81.321	48.899
Gegevens 2018				
Duur dienstverband	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12		
Omvang dienstverband (in fte)	1	1		
Beloning	138.672	113.787		
Belastbare onkostenvergoeding	-	-		
Beloningen betaalbaar op termijn	13.571	13.492		
Totaal bezoldiging	152.243	127.279		
Toepasselijk WNT-maximum	189.000	189.000		

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Er hebben geen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen plaatsgevonden.

Toeziethoudende topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

J.A. Kamps	Voorzitter
P. van der Feltz	Lid
T. Menssen	Lid
E. Mackay	Lid
H. Bast	Lid
C.H.M. Braams	Lid

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Huisvestingskosten

(euro)

	2019	2018
<i>Toeslagen aan Rijksvastgoedbedrijf</i>		
- huur	1.003.417	1.005.330
- dienstverleningsovereenkomst	258.758	238.839
- onderhoudscontract via Rijksvastgoedbedrijf	304.167	374.215
	1.566.342	1.618.384
Loonkosten eigen organisatie beheer en onderhoud	289.744	13.352
Verzekeringen	19.032	18.145
Afschrijvingen op investeringen	616.899	524.971
Kosten dagelijks onderhoud	293.469	314.589
Dotatie voorziening groot onderhoud	160.000	-65.000
	453.469	249.589
<i>Overige huisvestingskosten</i>		
- advieskosten gebouw en klimaat	76.598	150.815
- advieskosten uitbreiding museum	309.343	463.358
- kosten verbouwing depot	-	15.762
- kosten verbouwing bibliotheek en kantoren	-	39.922
- kosten renovatie toiletgroepen	-	1.643
- energielasten	76.474	200.530
	462.415	872.030
Totaal lasten	3.407.901	3.296.471
Vrijval investeringssubsidie OCW	574.847	480.245
Overige baten		
- restitutie servicekosten	-	147.235
Totaal baten	574.847	627.480
Totaal lasten minus baten	2.833.054	2.668.991

Per 1 januari 2017 is de Erfgoedwet in werking getreden en daarmee een stelselwijziging in de subsidiëring van het behoud en beheer van collecties en gebouwen enerzijds en subsidiëring van publieksactiviteiten anderzijds. Tot 2017 betaalde het museum jaarlijks een gebruikersvergoeding aan het Rijksvastgoedbedrijf, dat daarmee de verantwoordelijkheid had voor het groot onderhoud en de instandhouding van de gebouwen. Door de stelselwijziging is het museum hiervoor verantwoordelijk geworden. Op basis van het Meerjaren onderhoud- en investeringsplan worden de kosten voor groot onderhoud voor een bedrag van € 160.000 gedoteerd aan de Voorziening groot onderhoud. De werkelijke kosten voor het groot onderhoud worden jaarlijks ten laste van deze Voorziening groot onderhoud gebracht. De vrijval investeringssubsidie OCW voor een bedrag van € 574.847 betreft het afschrijvingsdeel op investeringen die met investeringssubsidie zijn gedaan.

Kunstaankopen

(euro)

	2019	begroting	2018
Aankopen Kunst	514.455	1.150.000	1.118.850
Transportkosten	21.414	-	14.097
Intakekosten	6.941	-	16.046
Installatiekosten	16.180	-	139.498
	558.990	1.150.000	1.288.491

Het bedrag van de normbegroting is gebaseerd op de besteding van de bijdrage van de BankGiro Loterij ad € 1.150.000 via de Stichting Helene Kröller-Müller Fonds. Het verschil tussen de begroting en de realisatie wordt met name veroorzaakt doordat de aankopen via de Stichting Helene Kröller-Müller Fonds niet synchroon lopen met de jaarlijkse bijdrage.

Overige lasten

(euro)

	2019	begroting	2018
Collectiepresentatie	439.614	400.000	333.580
Bruikleenverkeer inkomend	8.916	20.000	15.291
Educatie	206.130	45.000	184.356
Tentoonstellingen	775.076	703.000	974.921
Bruikleenverkeer uitgaand	121.596	100.000	155.376
Collectiebeheer	56.942	40.000	29.483
Collectiedocumentatie	37.205	80.000	64.432
Conservering en restauratie	286.805	200.000	378.327
Kantoorkosten	922.831	375.000	748.448
Stichting Helene Kröller-Müller Fonds	20.152	-	28.010
Marketingkosten	314.206	190.000	188.926
Inkoop museumwinkel	415.237	345.000	316.349
Beheerskosten museumwinkel	36.750	120.000	39.900
Overige personeelslasten	424.921	270.000	359.180
	4.066.381	2.888.000	3.816.579

De hogere realisatie van de overige lasten ten opzichte van de begroting met ongeveer € 1.156.000 wordt met name veroorzaakt door de volgende items:

- Hogere realisatie kosten collectiepresentatie (€ 39.000).
- Hogere realisatie kosten educatie (€ 161.000).
- Hogere realisatie kosten tentoonstellingen (€ 72.000).
- Hogere realisatie kosten voor conservering en restauratie (€ 65.000).
- Hogere realisatie kosten voor kantoorkosten (€ 546.000). Advieskosten voor de uitbreiding van het museum zijn voor € 390.000 verantwoord onder de kantoorkosten, evenredig aan de dekking vanuit het bestemmingsfonds aanloopkosten uitbreiding museum.
- Hogere realisatie kosten marketing (€ 124.000).
- Hogere realisatie kosten voor overige personeelslasten (€ 154.000)
- Hogere realisatie inkoop museumwinkel (€ 50.000).

DETAILLERING CATEGORIALE EN FUNCTIONELE EXPLOITATIEREKENING 2019

(euro)

Functioneel				
	Totaal	Publieks- activiteiten	Collectie- beheer	Algemeen beheer
Categorie		Vaste en tijdelijke presentatie	Conservatie, restauratie en documentatie	

BATEN

Directe opbrengsten				
Publieksinkomsten totaal	4.552.502			
Publieksinkomsten binnenland totaal	3.059.002			
waarvan kaartverkoop	2.131.409	2.131.409		
waarvan overig	927.593	927.593		
Publieksinkomsten buitenland totaal	1.493.500	1.493.500		
Sponsorinkomsten	-			
waarvan sponsoring in natura	-	-		
waarvan overige sponsorinkomsten	-	-		
Overige inkomsten	-			
waarvan vergoedingen van coproductanten	-	-		
waarvan overige inkomsten	-	-		
Totale directe opbrengsten	4.552.502			
Indirecte opbrengsten	440.791			
waarvan kapitalisatie van vrijwilligers	-			
waarvan overige indirecte opbrengsten	440.791	201.485	194.181	45.125
Private middelen	894.000			
particulieren incl. vriendenverenigingen	115.000	105.000	10.000	-
bedrijven	-			
private fondsen	93.050	32.500	60.550	-
goede doelen loterijen	685.950		685.950	
Totale Opbrengsten	5.887.293	4.891.487	950.681	45.125
Structurele subsidie OCW	6.062.998			
Regeling specifiek cultuurbeleid	1.847.271	1.847.271		
Erfgoedwet onderdeel huisvesting	2.833.054	1.643.172	1.019.899	169.983
Erfgoedwet onderdeel Collectiebeheer	2.182.673		2.182.673	
Incidentele publieke subsidies	103.295	103.295		
Totale Subsidies/Bijdragen	6.966.293	3.593.738	3.202.572	169.983
TOTALE BATEN	12.853.586	8.485.225	4.153.253	215.108

(VERVOLG)

(euro)

Categorie	Functioneel	Totaal	Publieks-activiteiten Vaste en tijdelijke presentatie	Collectie-beheer Conservering, restauratie en documentatie	Algemeen beheer

LASTEN

Salarislasten	5.266.028	2.426.916	1.584.743	1.254.368
Huisvestingslasten	2.833.054	1.643.171	1.019.899	169.984
Afschrijvingen	316.771	183.727	114.038	19.006
Aankopen	558.990		558.990	
Overige lasten	4.066.381	2.317.525	380.952	1.367.904
Collectiepresentatie	439.614	439.614		
Bruikleenverkeer inkomend	8.916	8.916		
Educatie	206.130	206.130		
Tentoonstellingen	775.076	775.076		
Bruikleenverkeer uitgaand	121.596	121.596		
Collectiebeheer	56.942		56.942	
Collectiedocumentatie	37.205		37.205	
Conservering en restauratie	286.805		286.805	
Kantoorkosten	922.831			922.831
Stichting Helene Kröller-Müller Fonds	20.152			20.152
Marketingkosten	314.206	314.206		
Inkoop museumwinkel	415.237	415.237		
Beheerskosten museumwinkel	36.750	36.750		
Overige personeelskosten	424.921			424.921
TOTALE LASTEN	13.041.224	6.571.339	3.658.623	2.811.263

Saldo uit gewone bedrijfsvoering	-187.638	1.913.886	494.630	-2.596.154
Saldo rentebaten/-lasten	612			612
Mutatie aankoopfonds	-253.788		-253.788	
Koersverschillen	-31			-31
Saldo uit bedrijfsvoering	-440.845	1.913.886	240.842	-2.595.573
Toerekening Algemeen beheer	-	-1.708.580	-496.993	2.205.573

EXPLOITATIERESULTAAT	-440.845	205.306	-256.151	-390.000
Overheveling subsidie	-	-205.306	205.306	-
Vrijval Bestemmingsreserve aanloopkosten uitbreiding museum	390.000			390.000
	-50.845	-	-50.845	-

Toerekening Algemeen beheer aan functies BIS en Erfgoedwet collectiebeheer
(euro)

	Basis Infrastructuur	Erfgoedwet Collectiebeheer	
Totale baten	8.485.225	4.153.253	
OCW subsidie	-1.847.271	-2.182.673	
Subsidie Erfgoedwet huisvesting	-1.643.172	-1.019.899	
Geoormerkte baten aankopen kunst	-	-685.950	
Baten ten behoeve van toerekening	4.994.782	264.731	
Totale lasten	6.571.339	3.658.623	
Aankopen	-	-558.990	
Lasten ten behoeve van toerekening	6.571.339	3.099.633	
Totaal baten en lasten	11.566.121	3.364.363	14.930.484
Verdeling Algemeen beheer	77,5%	22,5%	
Toerekening Algemeen beheer	1.708.580	496.993	2.205.573

TOELICHTING OP DE VERDEELSLEUTELS ZOALS GEHANTEERD IN DE FUNCTIONELE EXPLOITATIEREKENING

Kosten per functie

Het *Handboek verantwoording cultuursubsidies musea 2017-2020* van het Ministerie van OCW schrijft voor de verdeling van kosten en opbrengsten vanuit de Categoriele exploitatierekening naar de Functionele exploitatierekening de volgende indeling naar functies voor:

1. Publieksactiviteiten
2. Collectiebeheer
3. Algemeen beheer

Toelichting op gehanteerde verdeelsleutels

Baten

Entreegelden, opbrengsten uit bruikleenverkeer en de omzet van de museumwinkel vallen volledig onder de Publieksactiviteiten.

De indirecte opbrengsten worden specifiek toegerekend aan de verschillende functies. De opbrengsten uit private middelen worden specifiek toegerekend aan de verschillende functies. De structurele subsidie Erfgoedwet huisvesting is op basis van vierkante meters toegerekend aan de verschillende functies voor respectievelijk 58% Publieksactiviteiten, 36% Collectiebeheer en 6% Algemeen beheer.

Lasten

De personeelslasten zijn in hoofdzaak specifiek toegerekend aan de verschillende functies. Secretariaat en bedrijfsbureau zijn toegerekend aan de functie Algemeen beheer. Marketing, presentatie, educatie, de tuindienst en bruikleenverkeer zijn toegerekend aan de functie Publiek. Restauratie, collectie en onderzoek en behoud en beheer zijn toegerekend aan de functie Collectiebeheer. De functies Algemeen directeur en Zakelijk directeur zijn toegerekend aan Algemeen beheer. De functie Commercieel directeur is toegerekend aan Publieksactiviteiten. De afdeling Beveiliging is toegerekend aan Publieksactiviteiten voor de kosten die samenhangen met de openstelling van het museum. De kosten van de centrale meldkamer zijn toegerekend aan Collectiebeheer. De afdeling Huishoudelijke dienst is voor 50% toegerekend aan Publieksactiviteiten en voor 50% aan Algemeen beheer. De functies conservator, registrar en de Technische dienst tentoonstellingen worden gelijk verdeeld over Publieksactiviteiten en collectiebeheer.

De huisvestingslasten zijn op basis van vierkante meters toegerekend aan de verschillende functies voor respectievelijk 58% Publieksactiviteiten, 36% Collectiebeheer en 6% Algemeen beheer.

De afschrijvingen zijn op basis van vierkante meters toegerekend aan de verschillende functies voor respectievelijk 58% Publieksactiviteiten, 36% Collectiebeheer en 6% Algemeen beheer. De overige lasten zijn specifiek toegerekend aan de verschillende functies.

Otterlo, 24 maart 2020

E.J.H. Pelsers
Algemeen directeur

J.A. Kamps

Voorzitter Raad van Toezicht

 MAZARS

30 MAART 2020

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

ACTIVITEIT EN BEREIK

Prestatieverantwoording 2019

	2019		Activiteitenplan		2018	
Tentoonstellingen	Aantal tentoonstellingen	Aantal bezoekers	Aantal tentoonstellingen	Aantal bezoekers	Aantal tentoonstellingen	Aantal bezoekers
1. Tijdelijke tentoonstellingen	14	405.428	5	360.000	10	397.312
Totaal bezoeken (2+3+4+5)		405.428		360.000		397.312
2. Reguliere bezoeken		371.038		320.000		357.383
3. Bezoeken PO		8.258		7.500		12.022
4. Bezoeken VO		26.132		32.500		27.907
5. Bezoeken MBO/HO		-		-		-
Specificatie van bezoeken totaal:						
6. Gratis bezoeken		82.427		100.000		85.781
7. Betaalde bezoeken		323.001		260.000		311.531
Overige bezoeken:						
8. Bezoeken website totaal		935.439		675.000		938.185
9. Aantal unieke bezoekers website		719.695		490.000		728.622
Overige activiteiten	Aantal activiteiten	Aantal deelnemers	Aantal activiteiten	Aantal deelnemers	Aantal activiteiten	Aantal deelnemers
10. Schoolgebonden activiteiten	42	34.390	24	45.000	29	39.929
11. Waarvan PO	22	8.258	16	20.000	19	12.022
12. Waarvan VO	20	26.132	8	25.000	10	27.907
13. Waarvan MBO/HO	-	-	-	-	-	-
14. Openbare activiteiten	15	40.000	26	7.500	14	15.000
15. Totaal overige activiteiten (10+14)	57	74.390	50	52.500	43	54.929

Het museum heeft gedurende het gehele jaar één of meerdere tijdelijke tentoonstellingen, naast de doorlopende toegankelijkheid van de vaste presentatie. Bezoekersaantallen worden niet per tentoonstelling gedifferentieerd.

Bezoekersaantallen worden geregistreerd door middel van elektronische leesogen. Deze registreren alle bewegingen van de bezoekers die tussen de paaltjes doorlopen. Het metrisch systeem geeft per twee bewegingen één registratie. Het betreft hier een onzuivere registratie, die als schatting dient te worden aangemerkt.

Het totaal geregistreerde bezoek minus het totaal van het geregistreerd aantal bezoekers met een Museumkaart, het aantal bezoekers met een gratis toegangsbewijs en het aantal aangeboden Museumkaarten wordt aangemerkt als 'gratis' bezoek.

MAZARS
30 MAART 2020

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Binnen het schoolbezoek kan geen onderscheid gemaakt worden tussen voortgezet onderwijs en MBO en HBO. Deze categorieën worden samengevoegd gepresenteerd.

De bezoekers van de website worden vanuit Google Analytics gerapporteerd.

De overige activiteiten zijn grotendeels op schattingen gebaseerd. Er vinden ook activiteiten buiten het museum plaats waarbij het aantal deelnemers niet binnen de reguliere registratie kunnen worden opgenomen.

Kröller-Müller Museum
Houtkampweg 6
6731 AW Otterlo
+31 (0)318 59 12 41
info@krollermuller.nl
www.krollermuller.nl

 MAZARS

TL
30 MAART 2020

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden